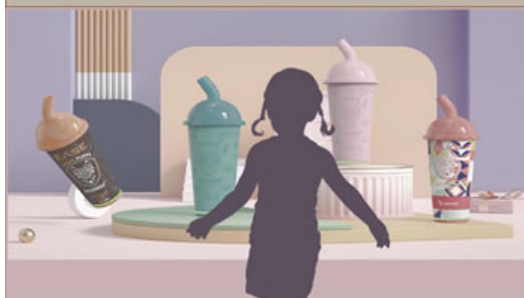
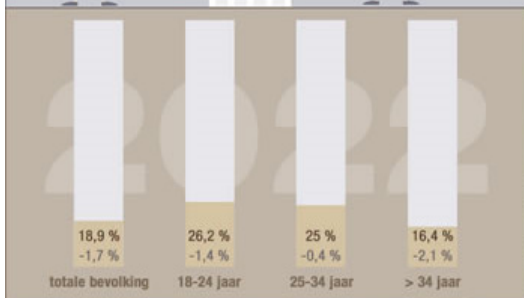

JAARVERSLAG 2023 ROOKPREVENTIE JEUGD

waarin opgenomen jaarverslag TabakNee

Jaarverslag 2023 Rookpreventie Jeugd

waarin opgenomen jaarverslag TabakNee

“Voor teer zijn de hoeveelheden 1,7 tot 17 keer hoger. Voor nicotine gaat het om 1,2 tot 11 keer hoger en voor koolmonoxide om 2,0 tot 15 keer hoger”

[Conclusie](#) (4 juli 2023) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu na vergelijking van de meting van gif-emissies uit sigaretten door de bestaande ISO-methode met de WHO Intense-methode, die het werkelijke rookgedrag van de roker beter benadert.

Rookpreventie Jeugd is in 2009 opgericht door de longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker. Dagelijks geconfronteerd met ernstig zieke rokers wilden zij niet langer lijdzaam toezien, maar voorkomen dat kinderen – het voornaamste doelwit van de tabaksindustrie – gaan roken.

Onze missie, voorkomen dat de tabaksindustrie jeugdigen verslaafd maakt aan nicotine, blijft urgent: elke dag beginnen tientallen kinderen met roken of vaperen en [70 procent van hen doet allebei](#). Het blijft te makkelijk voor kinderen om aan vapes en sigaretten te komen: [vier op de tien tabakszaken negeren de leeftijdsgrens](#).

Ten minste [drie van de vijf kinderen](#) (61 procent) die één sigaret uitproberen, worden een dagelijkse roker. Zo verslavend is het. Hoe jonger begonnen, hoe ernstiger de verslaving.

Bestuur

- * Drs. Wanda de Kanter, longarts, voorzitter
- * Rob Giebels, gepensioneerd ambtenaar, *secretaris/penningmeester*
- * Prof. dr. René Bernards, moleculair bioloog
- * Drs. Barbara van den Broeke, jeugd- en gezinstherapeut
- * Drs. Pauline Dekker, longarts
- * Prof. dr. Lukas Stalpers, radiotherapeut
- * Prof. drs. Jacques Wallage, bestuurskundige
- * Mr. Rob IJsendijk, bestuursrechtjurist

Comité van aanbeveling

- * Drs. Rob L.V.M. Barnasconi, tandarts; oud-voorzitter KNMT; partner VvAA
- * Dr. Renee Bittoun, adjunct associate professor Medicijnen, hoofd Smoking Cessation Institute, University of Sydney
- * Em. prof. dr. Piet Borst, voormalig Wetenschappelijk Directeur Nederlands Kanker Instituut
- * Prof. dr. Paul Brand, kinderlongarts Isala Klinieken Zwolle
- * Em. prof. dr. J.W.W. Coebergh, sociaalgeneeskundige en epidemioloog
- * Gert van Dijk, MD, medisch ethicus KNMG
- * Ireen van Ditshuyzen, documentairemaakster
- * Prof. dr. Marjolein Drent, longarts ILD center of excellence, St. Antonius Ziekenhuis
- * Mr. Benedicte Ficq, strafrechtadvocaat
- * Bas van Goor, oud-volleyballer, directeur Bas van Goor Foundation
- * Pauline Haasbroek, rookstopcoach Rode Kruis Ziekenhuis
- * Dr. Miriam de Kleijn, huisartsepidemioloog, Trimbos: voorzitter Partnership stoppen met roken
- * Em. prof. dr. Caro Koning, radiotherapeut
- * Prof. dr. Willem J.M. Levelt, oud-president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
- * Em. prof. dr. Angela Maas, hoogleraar cardiologie voor vrouwen, UMC St Radboud Nijmegen
- * Em. prof. dr. Johan Mackenbach, hoogleraar en hoofd van de afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg Erasmus MC Rotterdam

- * Em. prof. dr. Bob Pinedo, oncoloog, Vrije Universiteit Amsterdam
- * Em. prof. dr. Dirkje Postma, hoogleraar Longgeneeskunde, Rijksuniversiteit Groningen
- * Prof. dr. Robert N. Proctor, hoogleraar Wetenschapsgeschiedenis, University of Stanford
- * Prof. Robert West, gezondheidspsycholoog, directeur Tobacco Studies, University College London
- * Dr. Nout Wellink, oud-president van De Nederlandsche Bank
- * Prof. dr. Michiel Westenberg, ontwikkelingspsycholoog, Universiteit Leiden
- * Prof. dr. Rudi Westendorp, professor of medicine, department of Public Health Copenhagen
- * Prof. dr. Reinout Wiers, ontwikkelingspsychopatholoog, Universiteit van Amsterdam
- * Dr. Jeffrey Wigand, klokkenluider tabaksindustrie, oprichter Smoke-Free Kids Inc.

Inhoudsopgave

Vooraf	7
Deel I: Rookpreventie Jeugd in 2023	8
- Waarom onze missie (nog steeds) urgent is	
- Tabaksjaar 2023	
- Activiteiten Rookpreventie Jeugd	
<i>Juridische procedures</i>	12
- De sjoemelsigaret	
<i>Beïnvloeding politiek</i>	14
- Lobby in het Nederlandse parlement	
- Burgerinitiatief Nicotinee	
- Verkiezingen	
- Campagne COPD	
Deel II: De website TabakNee in 2023	17
Artikelen op TabakNee	
Websitebezoek TabakNee	
Deel III: Financiële verantwoording	24
- Inkomsten	
- Uitgaven	
- Overzicht	
Deel IV: Tot hier en verder	26
Bijlagen	27
I - Activiteiten van de voorzitter	

Vooraf

Rookpreventie Jeugd was in 2023 weer zeer aanwezig in de media om commentaar te geven op ontwikkelingen in de context van het tabaksbeleid. Vele krantenartikelen en media-optredens zorgden voor (positieve) publiciteit. De lopende rechtszaak rond de sjoemelsigaret en artikelen op TabakNee hielden ook nu weer de aandacht vast. Dit was alleen mogelijk dankzij onze donateurs, die wij zeer erkentelijk zijn.

De belangrijkste maatregelen om roken en vaperen onder jongeren te voorkomen zijn structurele accijnsverhogingen en een afname in de beschikbaarheid van sigaretten en alternatieven. Dat is dan ook ons belangrijkste aandachtsgebied. Om daar duurzame afspraken over te kunnen maken is het tegengaan van elke invloed door de brede tabaksindustrie en haar lobbyisten cruciaal. Daarvoor strijden is de kernactiviteit van Rookpreventie Jeugd en de vele artikelen en onthullingen op TabakNee dragen bij aan het denormaliseren van de nicotine-industrie.

In aanloop naar het verbod op tabaksverkoop in supermarkten was er vorig jaar al veel discussie over de tabaksverkoop. Rookpreventie Jeugd pleit al langer voor het invoeren van een vergunningstelsel voor de verkoop van tabak, en vorig jaar nam de Tweede Kamer een motie daartoe aan. De uitvoering laat echter op zich wachten.

Het burgerinitiatief Nicotinee.nl, dat pleit voor een Rookvrije Generatie in een wet, had in april 2024 al 33.000 ondertekenaars. Dat burgerinitiatief kreeg vorig jaar steun in een advies van de Raad voor Samenleving en Gezondheid, die adviseert om gezondheidsdoelen wettelijk vast te leggen, in plaats van in een preventieakkoord zonder consequenties.

Wij pleiten ook al geruime tijd voor een tabaksverslavingsfonds waaruit zorgkosten veroorzaakt door tabaksgebruik en preventieve maatregelen kunnen worden bekostigd. Zo'n fonds wordt gevuld uit een extra winstheffing voor tabaksbedrijven. Daarvoor lijkt steeds meer steun te ontstaan. ZonMw adviseert om naar de brede maatschappelijke kosten van een product te kijken. Internationaal gaan ook steeds meer stemmen op om een deel van deze brede maatschappelijke kosten (30 miljard per jaar, SEO 2016) op de tabaksindustrie te gaan verhalen.

Tegelijk met het onthullen en denormaliseren van de tabaksindustrie en haar handlangers door krachtige artikelen op TabakNee, doet Rookpreventie Jeugd aan constructief (samenwerkend) activisme. Dat houdt in dat we onze stem laten horen in allerlei overlegstructuren, zoals de preventietafel tabak (namens NVALT), de KNMG-club Artsen slaan alarm, het partnership Stoppen met roken, het Netwerk van de Rookvrije Generatie en de Nationale Kanker Alliantie. Zo zijn we steeds meer een speler op het antitabaksveld waar rekening mee wordt gehouden.

*Wanda de Kanter en Pauline Dekker,
namens het bestuur van Rookpreventie Jeugd*

Deel I: Rookpreventie Jeugd in 2023

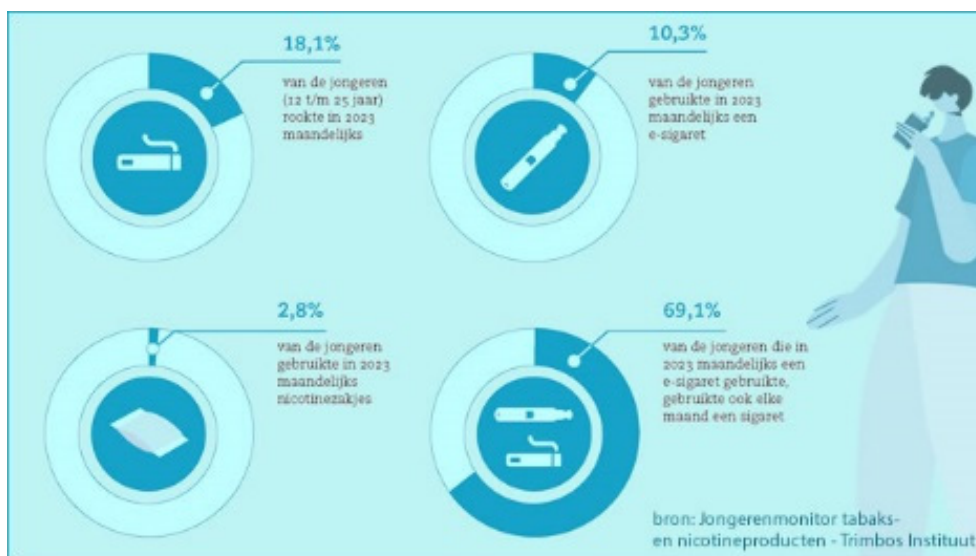
Waarom onze missie (nog steeds) urgent is

Alleen al [in Nederland sterven jaarlijks tussen de 20.000 en 30.000 mensen](#) aan de gevolgen van roken, en een veelvoud van hen wordt ernstig chronisch ziek. Tegenover elke dode roker staan 50 mensen die ziek zijn geworden van het roken. Het blijkt bovendien dat 52 rokers zorgen voor [de dood van één meeroker](#). Rokers zijn dus niet alleen zelf slachtoffer van de tabaksindustrie, maar de tabaksindustrie veroorzaakt ook slachtoffers onder mensen die niet roken. Berucht is het meerroken door de foetus, met aangeboren afwijkingen en groeiachterstand als gevolg. Minder bekend zijn de gevaren van ‘derdehands rook’, het residu van uitgeblazen tabaksrook dat neerslaat op meubels en tapijten en ook nog vol kankerverwekkende stoffen zit.

Primaire preventie *first*, dus voorkómen dat jeugdigen verslaafd raken, is veel doelmatiger dan de moeizame weg om rokers van de sigaret af te krijgen.

Nederland heeft de laatste tijd vorderingen gemaakt op het vlak van tabaksontmoediging. Op de Tobacco Control Scale 2021 van de Europese Smoke Free Partnership, een ranglijst waarmee het tabaksbeleid van 37 Europese landen elke twee jaar met elkaar wordt vergeleken, staat [Nederland op de 4^e plaats](#), na Ierland, Groot-Brittannië en Frankrijk. Sindsdien zijn ook weer nieuwe maatregelen van kracht geworden, zoals het online verkoopverbod van rookwaren en het smaakverbod voor e-sigaretten.

Toch geeft dit een vertekend beeld, want gemeten naar het aantal rokers is er weinig beweging. De [jongste cijfers](#) laten zien dat 19 procent van de volwassenen rookt en 13,5 procent dagelijks. Vooral in de groep 20 tot 30 jaar wordt veel gerookt (29 procent). Bovendien zijn er grote verschillen naar opleidingsniveau: in de groep mannen van 25 tot 45 jaar met een lage sociaaleconomische status rookt 40 procent. Roken is de belangrijkste oorzaak van de gezondheidskloof in Nederland. Jongeren gebruiken ook steeds vaker e-sigaretten. In oktober 2023 publiceerde het Trimbos-instituut cijfers waaruit bleek dat 69 procent van de jongeren tussen 12 en 25 jaar die ten minste maandelijks een e-sigaret gebruikten ook tabakssigaretten rookten.

Ten minste [drie van de vijf kinderen](#) (61 procent) die één sigaret uitproberen, worden een dagelijkse roker. Zo verslavend zijn sigaretten. Hoe jonger begonnen, hoe ernstiger de

verslaving, die vergelijkbaar is met die aan harddrugs als cocaïne en heroïne. De opkomst van de elektronische sigaret, en met name de wegwerpvariant daarvan, heeft de situatie alleen maar verslechterd. Wegwerp-vapes bevatten ongeveer de hoeveelheid nicotine van twee pakjes sigaretten en worden vaak door jonge kinderen achter elkaar door gebruikt. De tabaksindustrie heeft in korte tijd een nieuwe weg gevonden naar de ‘vervangers’, de jongeren die de industrie zo vroeg mogelijk aan zich tracht te binden om de overleden rokers te vervangen. Het risico dat deze vapende jongeren overstappen op tabakssigaretten is drie keer zo groot in vergelijking met niet-vapende jongeren.

Hoe deze nicotine-epidemie een halt toe te roepen? Met Rookpreventie Jeugd timmeren we aan de weg en lobbyen we voor onze speerpunten: forse jaarlijkse accijnsverhogingen, een vergunningstelsel waardoor je alleen nog in tabaks-speciaalzaken sigaretten kunt kopen, een tabaksverslavingsfonds – waarin de tabaksindustrie een deel van haar winsten moet storten en waaruit de kosten van de bestrijding van de gevolgen van tabaksverslaving worden betaald – en het vastleggen van de Nicotinevrije Generatie in een wet. Zo’n wet bepaalt dat iedereen geboren op of na 1 januari 2012 nooit meer nicotinehoudende producten kan kopen. Vanaf 2030, als deze generatie 18 jaar wordt, gaat de leeftijdsgrens voor aankoop van tabak elk jaar een jaar omhoog. Om dit te bereiken is Rookpreventie Jeugd in 2022 samen met enkele andere partijen het burgerinitiatief [Nicotinee](#) gestart, inmiddels ruim 33.000 keer ondertekend. Het burgerinitiatief pleit ook voor betere handhaving van de leeftijdsgrens.

Ondertussen voert Rookpreventie Jeugd juridische procedures om te zorgen voor een verbod op de huidige, foute methode om het gifgehalte in sigaretten te meten, waardoor rokers veel meer gif binnenkrijgen dan wettelijk is toegestaan.

Tabaksjaar 2023

Het jaar dat alles anders liep

Het kabinet dat viel, verkiezingen met een onverwachte uitkomst, een rechtszaak die toch geen uitsluitsel bracht en een verrassing van Albert Heijn. 2023 werd een jaar van onverwachte wendingen.

Toen we eind 2022 kritisch reageerden op de [plannen die staatssecretaris Maarten van Ooijen](#) (VWS, CU) voor de tabaksontmoediging presenteerde, konden we niet bevroeden onder welk politiek gesternte we inmiddels leven. In de onbegrijpelijk lange overgangsperiodes voor het verminderen van het aantal verkooppunten van rookwaren – benzinestations in 2030, gemakszaken in 2032 – zagen we weer de invloed van de VVD. Nu moeten we onze hoop op Nieuw Sociaal Contract vestigen om in de onderhandelingen over de kabinetsformatie het preventiedossier te verdedigen tegenover partijen die daarin vooral ‘betutteling’ zien.

Nieuwe maatregelen

2023 was het jaar waarin het ministerie van VWS voortvarend aan de slag ging met de toch redelijk ambitieuze tabaksagenda van Van Ooijen, inclusief de uitvoering van door zijn voorganger Paul Blokhuis ingezet beleid. Het verbod op verkoop op afstand van rookwaren ging per 1 juli in en toen de [naleving daarvan tegenviel](#) maakte Van Ooijen [zwaardere boetes](#) mogelijk. Het smaakjesverbod voor e-sigaretten liep [vertraging](#) op, maar werd op 1 januari 2024 dan toch van kracht. Effectieve handhaving van dat verbod wordt cruciaal. Ook is [wetgeving in gang gezet](#) die alle nicotineproducten zonder tabak onder de Tabaks- en rookwarenwet brengt, waardoor pogingen van de industrie om daarmee de wet te omzeilen worden verijdeld.

Nicotinezakjes worden definitief verboden

Zoals afgesproken in het regeerakkoord kwam er in april een accijnsverhoging van 1 euro op tabak (€ 1,21 inclusief btw). In 2024 gaan de accijnzen nog verder omhoog, mede dankzij een [motie van VVD en SGP](#). De gemiddelde prijs van een pakje sigaretten komt daardoor boven de 11 euro uit. Hoe het na 2024 zal gaan is nu aan de formerende partijen. Prijsverhoging is een van de effectiefste middelen om rokers over te halen om te stoppen en om jongeren te weerhouden om met roken te beginnen. Tabaksgebruik kost de samenleving per saldo [30 miljard euro per jaar](#). Preventie, bijvoorbeeld in de vorm van structurele accijnsverhoging, levert de samenleving dus geld op.

Alarmerende cijfers rookgedrag jongeren

Dan moet daarnaast wel standvastig worden opgetreden tegen de nicotine-industrie, die uit alle macht langs alternatieve wegen probeert nieuwe generaties te binden aan de uiterst verslavende stof. De [jongste cijfers van het Trimbos-instituut](#) over het rookgedrag van jongeren waren wat dat betreft ontluisterend. Die lieten zien dat 21,7 procent van de Nederlandse jongeren en jong-volwassenen (12 tot en met 25 jaar) in het afgelopen jaar een e-sigaret heeft gebruikt. Bijna een derde (27,4 procent) heeft sigaretten gerookt. En 69 procent van de jongeren die maandelijks een e-sigaret gebruiken, roken óók maandelijks sigaretten.

WHO tackelt onhoudbaar lobbyverhaal

Ondertussen blijft de nicotinelobby beweren dat die ‘minder schadelijke’ e-sigaretten en andere alternatieven bedoeld zijn om rokers van het roken af te helpen. Bovenstaande cijfers in aanmerking nemend is dat een onhoudbaar pleidooi, dat inmiddels ook door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) naar het rijk der fabelen is verwezen. Op 14 december deed de WHO een [oproep](#) aan landen om hun bevolking te beschermen tegen e-

sigaretten. “Er is dringend actie nodig om kinderen en niet-rokers te beschermen tegen e-sigaretten en de gezondheidsschade voor de bevolking tot een minimum te beperken”, schrijft de WHO. “Het is niet aangetoond dat e-sigaretten als consumentenproduct effectief zijn bij het stoppen met tabaksgebruik op bevolkingsniveau. In plaats daarvan is er alarmerend bewijsmateriaal naar voren gekomen over nadelige gevolgen voor de volksgezondheid.”

Nieuwe vragen aan Europees Hof

Teleurstellend voor Rookpreventie Jeugd was de beslissing van het [College van Beroep voor het bedrijfsleven](#) (CBb) om in de zaak rond de sjoemelsigaret opnieuw vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg. Eind februari 2024 stuurde het CBb de vragen aan het Hof. Het laat zich aanzien dat de zaak die een einde moet maken aan de oneerlijke metingen van teer-, nicotine- en koolmonoxide-emissies van sigaretten zich nu weer jaren zal voortslepen.

Nederlandse Kanker Agenda

Een positieve ontwikkeling is dat Nederland in navolging van het Europese [Beating Cancer Plan](#), nu ook een [Nederlandse Kanker Agenda](#) heeft. Daarin staat het terugdringen van roken boven aan de lijst van 20 actiepunten. De agenda, initiatief van het Nederlands Kanker Collectief, streeft ernaar dat het tabaksgebruik onder volwassenen in 2032 onder de 5 procent ligt, wat 8 jaar eerder is dan het staande kabinetsbeleid.

Albert Heijn is overstag

Nog een positief punt waarmee we 2023 konden afsluiten is dat kritiek van Rookpreventie Jeugd en TabakNee op het tabaksbeleid van Albert Heijn effect heeft gesorteerd. In het voorjaar kende TabakNee AH-CEO Marit van Egmond nog de Loden Last 2023 toe, vanwege AH's halsstarrige weigering tabak de deur uit te doen. De supermarkt [kondigde in juli aan](#) per 1 januari te stoppen met de verkoop van tabak. Daarmee loopt het bedrijf vooruit op het verwachte verkoopverbod van rookwaren bij supermarkten per 1 juli 2024. AH probeert franchisenemers te bewegen het voorbeeld te volgen, maar laat ze vrij om door te gaan met de verkoop van tabak zolang de wet dat toestaat. Hetzelfde geldt voor de tankstations van BP, die als franchisenemers een AH to go exploiteren. AH zegt in het persbericht – in tegenstelling tot de [suggestie](#) die TabakNee daarover wekte – geen geld te verdienen aan de tabak die daar wordt verkocht.

Inmiddels maakten franchisers in [West-Friesland](#) en [Zeist](#) bekend het voorbeeld te volgen. Maar multi-franchiser Gerard van den Tweel in Nijkerk houdt vast aan tabak zolang het kan en opende ook alvast een tabaksspeciaalzaak naast de winkel in Nijkerk. Ook naast zijn andere winkels zal hij tabakszaken neerzetten, vertelde hij aan *Distrifood*. “Wij als ondernemers kijken naar de behoefte en zolang die er is, kijk je naar mogelijkheden.”

Activiteiten Rookpreventie Jeugd

Voorzitter Wanda de Kanter is fulltime en onbezoldigd actief voor Rookpreventie Jeugd. Voor lezingen (te boeken via [ZijSpreekt](#)) krijgt zij wel betaald. Via die lezingen, interviews, (tv-)optredens en veel overleg voert zij dagelijks de strijd *tegen* de tabaksindustrie en *voor* de bescherming van de jeugd tegen een nicotineverslaving.

Bijlage 1 geeft per maand een overzicht van de activiteiten van de voorzitter.

Juridische procedures

Rechtszaken zijn vaak de enige en de effectiefste manier om tabaksfirma's te doen stoppen met hun malafide praktijken en overheden te dwingen niet langer met hen om de tafel te gaan zitten. De afgelopen jaren hebben we [verschillende rechtszaken](#) gevoerd. Enkele daarvan zijn inmiddels afgerond, met wisselend succes. 2023 was echter een belangrijk jaar voor de handhavingszaak rond de sjoemelsigaret.

De Sjoemelsigaret

In 2022 opende het Europees Hof van Justitie in Luxemburg de weg voor de rechtbank Rotterdam om in november van dat jaar Rookpreventie Jeugd gelijk te geven in de [handhavingszaak rond de sjoemelsigaret](#). In die zaak eist Rookpreventie Jeugd (RPJ) dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) optreedt tegen sigaretten die de wettelijk vastgestelde normen voor de uitstoot van teer, nicotine en koolmonoxide (TNCO) overschrijden. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft tot tweemaal toe aangetoond dat die normen [ernstig worden overschreden](#) en dat rokers veel meer gifstoffen binnenkrijgen dan is toegestaan.

Hoewel de staatssecretaris van VWS en de NVWA met een alternatieve meetmethode die het werkelijke rookgedrag van de roker beter benadert de emissies van sigaretten willen vaststellen, besloten zij toch in hoger beroep te gaan. Zo hopen zij op een beter juridisch fundament voor een aanpassing van de meetmethode. Vier tabaksfirma's voegden zich in dat hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb).

In [juni diende de zaak](#) bij het CBb, dat in november besloot opnieuw prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie in Luxemburg. Het CBb vond dat er nog te veel onduidelijkheden zijn over de uitleg van de Tabaksproductenrichtlijn op dit punt. In een tussenvonnis dat in februari 2024 werd gewezen, zijn de vragen geformuleerd die nu voorliggen bij het Hof. De beantwoording daarvan zal naar verwachting weer geruime tijd op zich laten wachten.

Rookpreventie Jeugd wordt na de pensionering van advocaat Phon van den Biesen in deze zaak voortaan vertegenwoordigd door Jacques Sluysmans van het kantoor Van der Feltz advocaten in Den Haag. Sluysmans heeft ruime ervaring met procederen bij het CBb en ook met procedures bij het Europees Hof van Justitie.

Wat is de sjoemelsigaret?

De tabaksindustrie voorziet sigarettenfilters van kleine gaatjes die de uitkomsten van de emissie-metingen beïnvloeden. Bij de nu in de Europese regelgeving voorgeschreven ISO-meetmethode wordt door die gaatjes extra lucht aangezogen. Daardoor vallen de gemeten TNCO-emissies lager uit (volgens onderzoek van het RIVM in 2018 twee- tot driemaal lager) dan wat rokers in werkelijkheid binnenkrijgen. Zij sluiten de gaatjes namelijk af met hun lippen en vingers. Als gevolg daarvan vallen elk jaar duizenden extra tabaksdoden in Nederland (oordeel van prof. M. van den Berg, hoogleraar toxicologie aan het UMCU).

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), het RIVM en de Nederlandse regering pleiten daarom voor vervanging van de ISO-meetmethode door een betere methode die zonder inmenging van de tabaksindustrie is ontwikkeld, de zogeheten *Canadian Intense*. Deze is identiek aan de standaard van de WHO, de [WHO TobLabNet SOP1](#).

Beïnvloeding politiek

Lobby in het Nederlandse parlement

Rookpreventie Jeugd heeft ook in 2023 bij politici in Den Haag gepleit voor aanvullende preventiemaatregelen, waaronder periodieke accijnsverhogingen op tabak en alternatieve rookwaren, een vergunningstelsel waarmee de verkoop van nicotineproducten voorbehouden wordt aan speciaalzaken en een tabaks-verslavingsfonds, gefinancierd uit een extra winstbelasting voor tabaksfirma's, dat gebruikt kan worden voor preventie.

Burgerinitiatief Nicotinee

Zoals hierboven al genoemd, [lanceerde](#) Rookpreventie Jeugd met ConsumentenClaim, Gezondheidskloof.nl, longartsenvereniging NVALT en internistenvereniging NIV eind november 2022 het burgerinitiatief [Nicotinee](#). Dit burgerinitiatief bepleit een verbod op verkoop van alle nicotineproducten aan iedereen die op of na 1 januari 2012 is geboren. Daarnaast roept het initiatief op tot het instellen van een aparte toezichthouder, die zich specifiek richt op de bescherming van jongeren en met name de naleving van de leeftijdsgrens voor aankoop van tabak en andere rookwaren gaat controleren. Met 40.000 steunbetuigingen komt dit voorstel op de agenda van de Tweede Kamer. In mei 2023 sloot de artsenfederatie KNMG zich als ondersteuner aan bij Nicotinee, dat inmiddels 33.000 ondertekenaars verzamelde.

Verkiezingen

Na de val van het kabinet Rutte IV, maakte het land zich op voor de verkiezingen op 22 november 2023. Eind juli zond Rookpreventie Jeugd een brief aan alle politieke partijen met suggesties voor de verkiezingsprogramma's. RPJ pleitte voor:

- jaarlijkse verhoging van de accijns op rookwaren
- een vergunningstelsel voor tabaksverkoop
- de nicotinevrije generatie vastgelegd in een wet
- apart toezicht op bescherming van kinderen

- het opnemen van artikel 5.3 WHO-FCTC in de wet, om elke invloed van de tabakslobby op overheidsbeleid uit te sluiten
- het instellen van een nicotineverslavingsfonds volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Dit fonds moet jaarlijks gevuld worden met een percentage van de omzet van tabaksfirma's en gebruikt worden voor preventie, stophulp en zorgkosten veroorzaakt door het roken.

In verschillende verkiezingsprogramma's kwamen verschillende van deze punten terug. CU, D66, GroenLinks-PvdA, PvdD en Volt pleitten voor accijnsverhogingen. D66 sprak zich uit voor een vergunningstelsel voor tabaksverkoop, terwijl CDA en CU gemeenten mogelijkheden willen geven om nieuwe verkooppunten te verbieden. Ook GroenLinks-PvdA, NSC, PvdD en Volt zijn voorstander van versnelde afbouw van het aantal tabakszaken. Volt pleitte ook voor het instellen van een nicotineverslavingsfonds.

Campagne COPD

In samenwerking met het farmaceutische familiebedrijf Chiesi voerde Rookpreventie Jeugd in december een campagne om de bekendheid van de chronische longziekte COPD te vergroten, met name ook in politiek Den Haag. Half december waren op 40 abri's rond de Tweede Kamer posters te zien met de tekst: 'Elke stem/adem telt'. De poster riepen op het burgerinitiatief Nicotinee te ondertekenen. Met de campagne, die vergezeld ging van een open brief aan leden van de nieuwe Tweede Kamer, werd aandacht gevraagd voor het feit dat 80 procent van de COPD-gevallen het gevolg zijn van roken. In de open brief, gepubliceerd in een advertentie in het *FD*, riep Wanda de Kanter de Kamerleden op in de komende regeerperiode een ambitieus antirookbeleid te voeren en in te zetten op een generatiegebonden tabaksverbod. De campagne werd ook ondersteund met een [artikel](#) in de *Telegraaf*-bijlage 'De Longen'.

TikTok-campagne

Samen met het in TikTok-campagnes gespecialiseerde bureau Prappers werd een [TikTok-kanaal](#) geopend, aanvankelijk onder de vlag van Sick of Smoking, dat later is omgezet naar Rookpreventie Jeugd. De posts met Wanda de Kanter, bekende Nederlanders en artsen zijn zeer succesvol en tienduizenden keren bekeken, met uitschieters naar 200.000, 300.000 en zelfs 600.000 views.

Artsen Slaan Alarm

RPJ-voorzitter Wanda de Kanter maakt deel uit van het kernteam van de campagne [Artsen Slaan Alarm](#), mogelijk gemaakt door artsenfederatie KNMG, het Trimbos-instituut en Gezondheidsfondsen voor Rookvrij. In 2023 sloegen de artsen twee keer alarm. Eerst met een campagne waarin influencers op social media rechtstreeks werden aangesproken door artsen met de oproep geen reclame meer te maken voor vapes. Hun vraag: ‘Help je de dodelijke tabaksindustrie? Of help je de artsen?’

In een tweede campagne kwamen ouders aan het woord over hun vapende kind. Zij wisten niet dat hun kind elders zat mee te luisteren naar het interview. Zo hoorden die kinderen de echte zorgen van hun ouders. Pay-off: ‘Laat vaperen niet onbesproken’.

De Artsen Slaan Alarm-campagne wordt samen met de artsen ontwikkeld door Alice Kroeze (DNA Company) en WeFilm.

Sick of Smoking

In 2016 werd de beweging/website [Sick of Smoking](#) (SOS) opgericht, ter ondersteuning van de [strafzaak](#) van Rookpreventie Jeugd tegen de tabaksindustrie. Anne Marie van Veen, een jonge vrouw met longkanker, moeder van vier kinderen, en Lia Breed, een patiënte met ernstig COPD, waren de boegbeelden van deze beweging. Beiden zijn inmiddels overleden.

Sick of Smoking mobiliseerde tienduizenden ondersteuners van de strafzaak en genereerde tegelijk met de strafzaak veel publiciteit. Eind 2023 is besloten SOS niet meer actief in te zetten. Daarom is de website [sickofsmoking.nl](#) opgeheven en is het bijbehorende TikTok-account omgezet naar [Rookpreventie Jeugd](#). Sick of Smoking sluimert voort op de website van Rookpreventie Jeugd, waar een [aparte pagina voor SOS](#) is ingericht. Grote dank gaat uit naar Petri Rouwenhorst die SOS zeven jaar lang zeer actief en met creativiteit heeft geleid.

Deel II: De website TabakNee in 2023

In 2023 bestond TabakNee tien jaar. In 2013 riep Rookpreventie Jeugd de website [TabakNee.nl](https://www.tabaknee.nl) in het leven om de lobby en de marketingstrategieën van de tabaksindustrie bloot te leggen. De aanpak om degenen die zich in dienst stellen van de lobby met naam en toenaam te noemen (*naming and shaming*) zorgde destijds voor de nodige ophef. Tot op de dag van vandaag onthult TabakNee de verleidingstactieken en de lobby van de nicotine-industrie en volgt de site de politieke ontwikkelingen op het gebied van het antirookbeleid.

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan lanceerde TabakNee de Loden Last, een onderscheiding voor personen of organisaties buiten de tabaksindustrie die medeverantwoordelijk kunnen worden gehouden voor de jaarlijks 20.000 doden en honderdduizenden zieken als gevolg van het roken. De Londen Last 2023 ging naar Albert Heijn-CEO Marit van Egmond, omdat AH niet wilde stoppen met de verkoop van tabak, voorzien voor 1 juli 2024, voordat dit wettelijk zou zijn voorgeschreven. Misschien was dit het laatste zetje dat AH nodig heeft gehad om in juli 2023 plotseling aan te kondigen dat AH per 1 januari 2024 uit eigen beweging rookwaren de deur uit zou doen.

Met ruim 150.000 bezoekers en bijna 250.000 paginaweergaven is TabakNee wat bereik betreft, na twee jaar van daling, weer bijna terug op het peil van voor 2021. Dat jaar, het tweede corona-jaar, werd voor de redactie van TabakNee gekenmerkt door het ziekbed en uiteindelijk het overlijden van oprichter en hoofdredacteur Frits van Dam, wiens geest en nalatenschap nog altijd meeweegt in het redactionele beleid.

Zo'n 2.000 abonnees ontvangen de tweewekelijkse nieuwsbrief van TabakNee. Het abonneebestand laat zien dat politici, beleidsmakers én tabakslobbyisten het nieuws op deze site op de voet volgen.

Rookpreventie Jeugd en TabakNee hebben een synergetische samenwerking. De hoofdredacteur overlegt om de week met het dagelijks bestuur van de stichting. Maar de verhouding tussen Rookpreventie Jeugd en TabakNee is die van uitgever en uitgave. TabakNee is een onafhankelijk medium en de redactie neemt eigenstandige beslissingen. Redactieleden werken op freelancebasis en worden door de stichting betaald.

De redactie van TabakNee is onafhankelijk en hanteert een door de NVJ opgesteld redactiestatuut. Er wordt gewerkt volgens de journalistieke beginselen van onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en deskundigheid in berichtgeving, analyse en opinie.

De redactie bestaat uit de journalisten Shane Bergvik, Jeroen Kleijne, Tjitske Lingsma en Ivo van Woerden. Webmaster, tevens maker van de afbeeldingen bij de artikelen: Wiebe de Wolf. Eindredacteur: Ariëla Legman. Hoofdredacteur: Bas van Lier.

Artikelen op TabakNee

In 2023 publiceerde TabakNee weer ruim 200 artikelen. In mei begon de redactie met het bijhouden van nieuwe tabakszaken die worden geopend in aanloop naar het verbod op tabaksverkoop in supermarkten dat is voorzien voor 1 juli 2024. De lijst [Nieuwe verkooppunten van tabak](#) telt inmiddels 150 nieuwe zaken die zijn opgericht sinds eind 2020 bekend werd dat tabak uit de supermarkten gebannen wordt. Tweederde van die nieuwe zaken werd opgericht door eigenaren van supermarkten.

Artikelen gebaseerd op deze lijst werden verschillende keren geciteerd door de algemene en vakpers en leidden tot Kamervragen van [PvdA-Kamerlid Mohammed Mohandis](#) en [CU-Kamerlid Don Ceder](#). De lijst wordt regelmatig aangevuld.

In maart lanceerde TabakNee een [aparte videopagina](#) met documentaires, reportages en informatieve video's die het verhaal over de lobby, de marketing en de praktijken van de tabaksindustrie in beeld brengen.

Hieronder een kleine bloemlezing uit een jaar TabakNee.

[Greenwashing door tabaksindustrie dreigt rond plastic zwerfafval](#)

donderdag 05 januari 2023

Nu er nieuwe regelgeving ingaat waarbij tabaksfabrikanten moeten gaan meebetalen aan het opruimen van de vervuiling door peuken, ligt het gevaar op de loer dat ze dat gaan gebruiken om zich te presenteren als ‘milieuvriendelijk’. Een Ierse antirookgroep waarschuwt daarom voor ‘greenwashing’.

[Pijptabak blijkt maas in de wet op mentholverbod](#)

maandag 16 januari 2023

De Amerikaanse Food and Drug Administration moet het verbod op mentholsigaretten uitbreiden tot potentiële alternatieven als mentholpijptabak en mentholsigarettenhulzen, zeggen experts. Ook Nederland moet mentholpijptabak verbieden.

[VSK blijft tabaksmokkel en misgelopen accijnzen overdrijven](#)

donderdag 16 februari 2023

In het retail-vakblad *Out of Home Shops* krijgt tabaksvoorman Jan Hein Sträter de kans om weer eens alle smokkelargumenten tegen accijnsverhogingen op tabak te spuien. Maar dat de overheid een miljard euro aan inkomsten mis zou lopen, is volgens het kabinet schromelijk overdreven.

[Cardioloog Tomas Symersky: ‘Een grof schandaal dat we de e-sigaret hebben toegelaten’](#)

donderdag 23 februari 2023

Sinds 1 januari geldt in Nederland een smaakjesverbod voor e-sigaretten. Winkeliers krijgen echter nog tot 1 oktober de tijd om hun voorraad te verkopen. Onbegrijpelijk, vindt cardioloog Tomas Symersky. ‘De e-sigaret is een smerige campagne van de nicotine-industrie.’

[Supermarkten omarmen Lekkerlands tabaks- en cadeauwinkel Giftclub](#)

woensdag 08 maart 2023

Distributeur van rookwaren Lekkerland speelt met supermarkteigenaren in op het aanstaande verkoopverbod voor tabak met nieuwe tabaks- en gemakszaken. Met name de cadeau- en lifestyleformule Giftclub lijkt aan te slaan bij de supermarkten. ‘Het is win-win’, jubelt een ondernemer.

[Rights4Vapers, de zoveelste frontorganisatie van de tabaksindustrie](#)

donderdag 23 maart 2023

De Canadese actiegroep Rights4Vapers protesteert in verschillende provincies tegen een smaakverbod voor e-sigaretten. Het is het zoveelste voorbeeld van een frontorganisatie die lobbyt voor de tabaksindustrie en regelgeving probeert tegen te houden.

[Nicotine-industrie gebruikte WK Qatar 2022 voor promotie](#)

donderdag 30 maart 2023

E-sigaretproducent Geekvape is al sinds 2021 sponsor van de voetbalclub Paris Saint-Germain. De fabrikant speelde met speciale productedities in op het WK voetbal 2022, die in Azië en Europa op social media werden gepromoot. Geekvape ronselt bovendien TikTok-influencers.

[NVWA controleert: minderjarigen komen makkelijk aan sigaretten en vapes](#)

woensdag 19 april 2023

Maar liefst tweederde van de kleine supermarkten en avondwinkels verkoopt sigaretten en vapes aan minderjarigen. Dat bleek uit een recente controle van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in Den Haag. Het burgerinitiatief Nicotinee pleit voor een aparte toezichthouder.

[‘Winkels in Nederland verkopen losse sigaretten aan jongeren’](#)

maandag 08 mei 2023

Ondanks een verbod worden in veel landen nog steeds losse sigaretten verkocht, blijkt uit recent onderzoek van de WHO. Dat maakt het voor kinderen en jongeren veel makkelijker om te beginnen met roken. Longarts Wanda de Kanter weet dat dit ook in Nederland volop gebeurt, “onder de toonbank”.

[Boze reacties op overstap ex-VWS-woordvoerder naar Philip Morris](#)

donderdag 25 mei 2023

Het nieuws dat oud-VWS-woordvoerder Ole Heil een functie als toplobbyist bij Philip Morris accepteerde heeft tot verontwaardigde en boze reacties geleid. “Hoe kan je jezelf in de spiegel aankijken? Wat zeg je tegen je kinderen?”

[Nicotinelobby midden in het Europees Parlement](#)

dinsdag 06 juni 2023

Met een schaamteloze bijeenkomst op Wereld Niet Roken Dag in het Europees Parlement tartte de nicotinelobby de bepalingen van het FCTC-verdrag over het verbod op beïnvloeding van beleidsmakers door de tabaksindustrie. Smoke Free Partnership trok aan de bel.

[Tabaksindustrie dwarsboomt internationale wetgeving met ‘Zweeds succesverhaal’](#)

woensdag 14 juni 2023

In Europa, Australië en Zuid-Afrika, waar nieuwe tabakswetgeving op tafel ligt, bepleit de tabaksindustrie om net als Zweden alternatieve tabaksproducten te omarmen. Daarachter blijkt een wereldwijde lobby via frontorganisaties schuil te gaan, die voorbijgaat aan het feit dat Zweden al jaren een effectief antirookbeleid voert.

[Oncoloog Marjolein Smidt: 'Nederland veel te laks met uitbreiding antirookbeleid'](#)

maandag 17 juli 2023

Op 23 juni werd Marjolein Smidt benoemd tot hoogleraar Oncologische Chirurgie aan de universiteit van Maastricht. In haar oratie benadrukte zij het belang van gezondheidspreventie. "De overheid laat de burger in de steek door uitstel van radicale maatregelen."

[Hoe tabaks- en drankbedrijven de beste maatjes zijn](#)

dinsdag 18 juli 2023

Nepwetenschap, frontorganisaties en de belofte jou gelukkig te maken. Dat zijn de strategieën die de alcoholindustrie heeft geleerd van Big Tobacco, om haar producten aan de man te brengen die evenzeer schadelijk zijn voor de gezondheid. Experts leggen uit hoe de twee industrieën samen de consument en beleidsmakers voor de gek houden.

[E-sigaret grootste risicofactor voor jongeren om te gaan roken](#)

donderdag 31 augustus 2023

Australische scholieren blijken het meest geneigd om te gaan roken als ze al eens e-sigaretten hebben gebruikt. Dat blijkt uit nieuw onderzoek, dat daarmee de uitkomsten van eerdere onderzoeken op dit punt bevestigt. Alle reden om in actie te komen tegen e-sigaretten, stelt tabaksexpert Becky Freeman.

[Tabak en vapes nog steeds online te krijgen](#)

donderdag 14 september 2023

Sinds 1 juli is de verkoop op afstand van tabak en andere rookwaren verboden, maar het onlinekanaal blijkt nog allerm minst gesloten. Verschillende webshops trekken zich van het verbod niets aan en ook social media staan bol van de aanbieders. De NVWA heeft alleen nog waarschuwingen gegeven.

[Met heatsticks zonder tabak zoekt PMI weer naar maas in de wet](#)

maandag 02 oktober 2023

OPINIE

Philip Morris International presenteerde vorige week aan investeerders een nieuw product: heatsticks waar geen tabak in zit. Bedoeld om smaakverboden en accijnsregels te omzeilen, zo geeft PMI CEO Olczak openlijk toe. En om nicotineverslavingen in stand te houden en aan te wakkeren.

[Trimbos-instituut: jongeren roken en vaperen door elkaar](#)

woensdag 04 oktober 2023

Van de jongeren tot 25 jaar die maandelijks e-sigaretten gebruiken, rookt 70 procent ook maandelijks sigaretten. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van het Trimbos-instituut over het rookgedrag van jongeren. 50.000 minderjarigen roken elke dag. Artsen slaan in reactie alarm.

[Reclamebranche biedt weer podium aan Philip Morris](#)

dinsdag 24 oktober 2023

Opnieuw leek het de reclamebranche een goed idee om tabaksfabrikant Philip Morris een podium te geven bij een branche-evenement. PMI's Rudi van Kleeff mocht in De Balie meediscussiëren over de rol van de communicatiebranche bij het thema duurzaamheid.

[Hoofdredacteur NRC stapt over naar tabakslobbyvehikel](#)

woensdag 01 november 2023

René Moerland, net vier jaar hoofdredacteur van NRC, stapt over naar de Europese politieke website Euractiv. Deze website neemt geld aan van de tabaksindustrie voor betaalde artikelen die bedoeld zijn om het Europese tabaksbeleid te beïnvloeden.

[Tabaksvriend Erik Ziengs krijgt toplobbypositie in Den Haag](#)

dinsdag 21 november 2023

Oud-VVD-Kamerlid Erik Ziengs, pleitbezorger van de tabaksindustrie, wordt voorzitter van Ondernemend Nederland, een lobbyclub die de stem van ondernemers laat klinken in politiek Den Haag. Bij Philip Morris gingen de duimen omhoog.

[Artsen moeten nu hun stem laten horen in Den Haag](#)

maandag 27 november 2023

OPINIE

Winst voor een partij die preventie ‘betutteling’ noemt en het nieuws dat Nieuw-Zeeland het generatiegebonden verkoopverbod voor tabak terugdraait: voor tabaksbestrijders schoven vorige week donkere wolken voor de zon. Maar er zijn nog lichtpuntjes te noemen die met eendrachtig optreden van de medische wereld en gezondheidsvoorvechters kunnen worden benut.

[BBB morrelt aan omgangsregels met tabaksindustrie](#)

dinsdag 05 december 2023

De fractie van de BoerBurgerBeweging in de Eerste Kamer insinueert dat de regering een te strikte uitvoering zou geven aan artikel 5.3 WHO-FCTC, dat invloed van de tabaksindustrie op beleidsvorming verbiedt. Verder in Kort binnenlands nieuws: Albert Heijn blijft tot 1 juli tabak leveren / Prijs voor onderzoek naar effectief antirookbeleid.

[NAVO-denktank biedt Philip Morris toegang tot toppolitici](#)

maandag 18 december 2023

Philip Morris International (PMI) is al acht jaar een belangrijke sponsor van conferenties van de NATO Defense College Foundation in Rome. De prestigieuze denktank biedt de tabaksgigant zo toegang tot politici, ministers en andere invloedrijke personen uit de hele wereld. Critici reageren verbijsterd, helemaal nu PMI hardnekkig de Russische oorlogskas blijft spekken.

Websitebezoek TabakNee

Websitebezoek 2023 t.o.v. vorige jaren:

	Sessies	Gebruikers	Pagina weergaven
2013	168.303	120.971	757.473
2014	69.547	44.216	158.071
2015	73.017	48.637	136.798
2016	83.816	60.869	145.938
2017	106.844	77.210	177.767
2018	131.450	93.166	237.149
2019	223.175	172.750	409.285
2020	220.783	178.723	305.666
2021	172.309	141.779	240.418
2022	157.120	128.053	213.917
2023	185.289	153.452	247.256
Totaal	1.591.653	1.219.826	3.029.738

Deel III: Financiële verantwoording

Inkomsten

Ook in 2023 kreeg Rookpreventie Jeugd weer van verschillende kanten speciale donaties, die worden gebruikt om de kosten van rechtszaken en de journalisten van TabakNee te betalen. Rookpreventie Jeugd is alle donateurs buitengewoon erkentelijk voor hun bijdragen, die haar in staat stellen te strijden voor een wereld zonder nicotineverslaving.

Incidentele donaties

In 2023 vierde **Rotary Club** het 100-jarig bestaan. De Rotary Club Amsterdam West organiseerde in dit verband een Lustrumfundraisingproject. Een van de begunstigden uit dit project was Rookpreventie Jeugd. In mei kreeg Wanda de Kanter in de Industriële Groote Club uit handen van voorzitter Renée Wijnen een cheque van 1.380 euro overhandigd. Tijdens de bijeenkomst vertelde De Kanter vervolgens over de activiteiten van RPJ.

In juli liep longarts **Wud Al-Kailany**, werkzaam bij het Nederlands Slaap Instituut in Amersfoort, mee met De Vierdaagse Sponsorloop. Zij riep donateurs op haar te steunen met de tekst: “In mijn dagelijks werk zie ik als longarts de schade die door roken wordt veroorzaakt. Help mij en mijn collega’s om onze jeugd te beschermen tegen tabaksverslaving. Steun ons werk en doneer geld aan Stichting Rookpreventie Jeugd.” De actie leverde RPJ 1.016 euro op.

In september nam oncologisch longchirurg **Willem-Hans Steup** met een symposium afscheid bij het HagaZiekenhuis in Den Haag. In plaats van cadeaus vroeg hij de genodigden om een donatie over te maken aan Rookpreventie Jeugd. De actie bezorgde RPJ bij elkaar een prachtige 4.000 euro.

Op 17 september deden vijf medewerkers van farmaceutisch bedrijf **Chiesi** mee aan de Dam tot Damloop tussen Amsterdam en Zaandam. Zij lieten zich daarbij sponsoren ten bate van Rookpreventie Jeugd en haalden 515 euro op.

Home Academy biedt online hoorcolleges aan voor thuis en onderweg. Wanda de Kanter ontwikkelde ‘De Rooklobby, een hoorcollege over de praktijken van de tabaksindustrie en de gevolgen voor mens en milieu’. Het college is voor clubleden gratis en voor niet-leden à 10 euro te beluisteren via de website van Home Academy. De royalty’s hiervoor gaan naar Rookpreventie Jeugd. Daarnaast deed de gelieerde **Stichting Nunc** een donatie van 10.000 euro aan RPJ.

Mondhygiënist, parodontoloog en andere tandzorgprofessionals kunnen via de website van **Dentaid** mondverzorgingsproducten inkopen. Van september 2023 tot april 2024 bieden zij klanten die voor meer dan 150 euro producten bestellen de mogelijkheid om in plaats van een presentje te kiezen voor een donatie door Dentaid aan Rookpreventie Jeugd. In oktober kon Dentaid zo al 485 euro overmaken.

RPJ ontving daarnaast meer dan 700 kleinere donaties.

Structurele donaties

Rookpreventie Jeugd wordt ondersteund door de Hartwig Foundation (2023: 170.000 euro) en particulieren die voor een periode van vijf jaar jaarlijks 20.000 euro (één donateur) en 10.000 euro (drie donateurs) doneren. Daarnaast werd RPJ in natura gesteund door ConsumentenClaim (burgerinitiatief Nicotinee) en Chiesi (campagne COPD).

Uitgaven

De uitgaven betroffen in de eerste plaats TabakNee (€ 112.000), met name vergoedingen voor journalisten. Aan juridische procedures werd € 218.000 uitgegeven, dit bedrag is zo hoog vanwege de langdurige en intensieve procedures, als gevolg van het arrest van het Europese Hof van Justitie in 2022 bij het College voor Beroep van het Bedrijfsleven. De uitgaven voor de actie Sick of Smoking (SOS) bedroegen € 27.000. De overige uitgaven (€ 11.000) betreffen advieswerk, administratie, bankkosten, deelname aan congressen, reiskosten, communicatie en informatieverzameling.

Het bestuur van Rookpreventie Jeugd werkt om niet.

Eind van het jaar hadden we een negatief saldo van € 129.000

Uitgaven en ontvangsten Stichting Rookpreventie Jeugd bedragen in duizenden euro's		2023	2022
Ontvangsten			
donaties		240	280
overige inkomsten		0	1
		240	281
Uitgaven			
TabakNee			
	journalisten	-70	-68
	eindredactie, beheer website	-37	-39
juridische uitgaven		-218	-87
SOS		-27	-50
overige uitgaven		-11	-12
		-368	-256
Saldo		-129	24

Toelichting: uitgaven en ontvangsten op kasbasis onder voorbehoud van de resultaten van de accountantscontrole over de jaarrekening 2023.

Samen met positieve resultaten uit de voorafgaande jaren had Rookpreventie Jeugd ultimo 2023 € 143.000 in kas.

Het door de accountant gecontroleerde financiële jaarverslag zal afzonderlijk op de [website van de stichting](#) worden geplaatst.

Rookpreventie Jeugd is ANBI geregistreerd (RSIN, fiscaal identificatienr. 820635315) en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer **34333760**.

Deel IV: Tot hier en verder

Rookpreventie Jeugd zet de strijd tegen de nicotine-industrie in 2024 onverminderd voort. Naar het zich laat aanzien moeten we ons voorbereiden op aanmerkelijke politieke verschuivingen. In Nederland zal op enig moment een nieuw, naar alle waarschijnlijkheid rechts kabinet aantreden. In Europa zijn in juni verkiezingen voor het Europees Parlement, waarbij ook een ruk naar rechts wordt verwacht.

Zowel in Nederland als in Europa zullen tabaksbestrijders moeten bewaken dat de bepalingen over afscherming van invloed van de nicotine-industrie op het antirookbeleid van de Wereldgezondheidsorganisatie worden nageleefd. Het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (FCTC) waarin dat wordt voorgeschreven in artikel 5.3 is immers ondertekend en geratificeerd door zowel Nederland als de EU. Rookpreventie Jeugd is voorstander van het ook nog apart vastleggen van deze bepaling in de Nederlandse wet. Ook pleit RPJ voor een transparant lobbyregister.

TabakNee blijft daarnaast de ontwikkelingen volgen op het gebied van verkooppunten voor tabak. Naar verwachting zal op 1 juli het verbod op verkoop van rookwaren in supermarkten van kracht worden. Veel supermarkteigenaren besluiten om aparte tabakszaken te openen in de buurt van de hoofdwinkel. Ook pompstationhouders maken die beweging. TabakNee houdt de vinger aan de pols.

Help mee de tabaksindustrie uit te roken! Steun het werk van Rookpreventie Jeugd en de onderzoeksjournalistiek naar de tabakslobby op TabakNee.nl. Elke bijdrage, hoe bescheiden ook, helpt ons in de strijd tegen de tabaksindustrie en voorkomt dat jeugdigen gaan roken. Maak een bijdrage over via deze link:

Doneer voor een rookvrije jeugd

Help Stichting Rookpreventie Jeugd bij het
uitbannen van tabak uit de samenleving

Bijlagen

I - Activiteiten van de voorzitter in 2023

II - Websitebezoek TabakNee 2023

Bijlage 1 – Lezingen en activiteiten Wanda de Kanter in 2023

Wanda de Kanter is gestopt als longarts en [richt zich volledig op de antirooklobby](#).

Bijlage 1 – Lezingen en activiteiten Wanda de Kanter in 2023

Wanda de Kanter is gestopt als longarts en [richt zich volledig op de antirooklobby](#) en stoppen met roken door het geven van lezingen, media-optredens en lobby.

2023 algemeen

- * Dagelijks internet en sociale media scannen voor wereldwijde informatie over tabakslobby en relevante wetenschappelijke informatie
- * Tweewekelijks overleg dagelijks bestuur Rookpreventie Jeugd
- * Regelmatig overleg over Burgerinitiatief Nicotinee www.nicotinee.nl (eind 2023 27.000 handtekeningen)
- * Als voorzitter Rookpreventie Jeugd regelmatig overleg Netwerk Nederland Rookvrij / Rookvrije Generatie met: *Coalitie iedereen rookvrij- CIR, Lobby werkgroep Fondsen (KWF, Longfonds, Hartstichting), Partnership stoppen met roken (mede namens NVALT), Preventietafel tabak VWS (namens NVALT), Commissie Rookvrije Zorg, Trimbos platform website stoppen met roken, Preventiecommissie NVALT, Werkgroep Implementatie zorgstandaard, Werkgroep Nationale Kanker Agenda, Tabak en milieu: KNMG, COPD-preventie Chiesi*
- * Overleg met advocaten over lopende en nieuwe rechtszaken
- * met Prappers over nieuwe filmpjes TikTok
- * met Petri Rouwenhorst over beëindigen Sick of Smoking
- * als lid van de kerngroep van Artsen slaan alarm overleg met Wefilm/Trimbos over #artsenslaanalarm-campagnes
- * Overleg voor Stoptober
- * Vooroverleg voor presentaties, tv-optredens, podcasts en lezingen, bijdragen aan School voor Journalistiek, profielwerkstukken, ANP.

Januari

- * [Interview Radio 1](#)
- * Rechtbank Den Haag opschorten handhaving
- * Vooroverleg IKNL over Nederlandse Kankeratlas
- * Interview ANP Kankeratlas

- * Ingezonden opinieartikel *AD* Kankeratlas
- * Podcast ‘Geraakt door kanker’
- * PvdA nieuwjaarsreceptie
- * [Interview *Humo* over vaperen](#)
- * *Noordhollands Dagblad* interview over Kankeratlas
- * Overleg Ben Tiggelaar
- * Overleg over beïnvloeding VWS handhaving
- * *Trouw* artikel over verkooppunten
- * *Parool* artikel Job van Kempen.

Februari

- * *Trouw* artikel over vergunningstelsel
- * *FD* interview, persoonlijk
- * *De eerste 1000 dagen*, Tessa Roseboom: bijdrage
- * *Het Kankerboek*: bijdragen roken en kanker
- * Federatie en KNMG werkt met alle ambtenaren aan gezondheidskloof
- * *Arts en Auto* artikel over activisme
- * Undercover activist-meeting, Amsterdam
- * Ontmoeting Volt, ZIN
- * GGD Amsterdam, overleg met Ilse Griek
- * Met prof. Robin Peeters overleg met Jeanet van der Laan D66
- * Afscheid Peter Paul van Benthem, Federatie Medisch Specialisten
- * Opnames *Radar*
- * Overleg Channa Samkalden en Wieger Wielinga, mogelijkheden nieuwe rechtszaak
- * Opname Podcast Sociëteit Minerva over rechtszaken
- * Boekpresentatie Reinout Wiers, *Akrasia*, over verslaving
- * Bezoek staatssecretaris VWS Maarten van Ooijen aan RKZ
- * Opname Wefilm #artsenslaanalarm met Diederik Gommers
- * Overleg *De Hofbar*, Rutger Castricum
- * 52wekenduurzaam: peuken rapen, filters

Maart

- * Overleg preventie-agenda Nederlandse Kanker Alliantie
- * VWS-bijeenkomst jongeren met Trimbos en GGD
- * Opname podcast Roel Hermans
- * Lezing Muze
- * Lezing GGZ
- * overleg met Theo Doreleijers (Volt) over FCTC 5.3 in een wet
- * Podcast *Radar* met Fons Hendriks
- * Fotoshoot Chloé Chanté Leenheer voor *FD*
- * Gesprek met Manon Boddaert over palliatieve zorg
- * Interview *Margriet* 60+
- * Opname podcast Daan Warmerdam – The Pando Network
- * Interview *Roon Radio*
- * Interview *Goedemorgen NL Hart van Nederland*

- * Opname podcast Mosadex
- * Overleg Floor van Bakkum (Jellinek) en Wim van Dalen (STAP)
- * *Telegraaf* opname met influencer René Watzema
- * F|FORT Foundation: voorbereiden met denktank Gezond Verstand
- * Lezing tabakslobby en rechtszaken voor studenten van het jaar 1981, Leiden
- * Lezing ‘Student en leefstijl’ VUMC
- * Overleg Jeroen Pauw over documentaire over tabaksindustrie
- * Lezing motiverende gespreksvoering
- * Interviews *Radio NH* en *MAX*

April

- * Interview *Het Parool*
- * Interviews *Hart van NL*, *MAX*
- * Met Pauline Dekker bij *Radar* over vaperen en DNA-schade
- * Overleg Kenia en Uganda National Tobacco Committee
- * Overleg over fossielvrije reclame
- * Overleg NVALT over podcast over preventieparadox
- * KNMG doet mee met Burgerinitiatief
- * Interview *FD* online
- * Overleg Raad voor de Volksgezondheid Utrecht en NVVT
- * Lezing CT-screening Longartscongres Papendal
- * Overleg met Milieudefensie-directeur Donald Pols
- * Interview met apothekersmagazine *Leef* over ontsteking en roken
- * NVALT-preventiecommissie
- * Lezing Madrid voor European Conference on Tobacco or Health (ECToH)
- * Interview *SKIPR*
- * Lezing landelijke schuldhulpverleners

Mei

- * Lezing e-sigaret Breukelen
- * Opname drie delen NVALT-podcast over roken
- * Tenttalk Leiden over de tabakslobby
- * Interview *EenVandaag*
- * Overleg met chefs NPO-drama over roken in de media
- * Interview *Pulmoscript* over screening
- * Interview online *EenVandaag*
- * Interview voor *Puff* met Marjolein Heuvelmans over longkankerscreening
- * Interview met journalist Portugal
- * Voorbespreking behandeling hoger beroep bij CBb op 8 juni
- * KNMG-voorzitter René Heman tekent burgerinitiatief Nicotinee
- * *Plakshot*-opname met Evert Jinek (Roel Maalderink)
- * Lezing Rotary en ontvangst cheque €1.350 euro voor RPJ
- * KNMG-persbericht burgerinitiatief
- * NVALT-podcast rookvrije generatie

Juni

- * Interview *Nieuwsweekend*
- * Gesprek VWS en Jolande Sap over KPMG
- * Lezing Breda over stoppen met roken
- * Behandeling hoger beroep sjoemelsigaret bij CBb
- * VWS-preventietafel
- * Voorgesprek met Ties Keizer (NTVG/*Nieuwsuur*) over tabaksbedrijven die bedrijven als Vectura overnemen
- * Gevraagd voor medische adviesraad Frisse Wind door John Beer: afgezegd
- * *RTL*: voorgesprek Tabakslobby
- * Ambassadeur van Van Wie is de Lucht, campagne voor fossielvrije reclame
- * Artikel John Maa en Jeffrey Wigand
- * Overleg met *Nieuwsuur* en Hopkinson UK
- * Overleg met Jurrian Proppe over lobbyboek
- * Opnames *RTL* over tabakslobby
- * Oratie Marjolein Smidt als hoogleraar oncologische chirurgie
- * artikel *Volkscrant*
- * Lezing ‘Hercules’ Speak to Inspire in Kleine Komedie

Juli

- * Overleg met Carolyn Dressler ASH USA
- * Overleg met documentairemaker Thomas Loudon over ‘Waste Junkies’
- * Interview gedragswetenschapper RIVM over toolkit peuken.
- * Overleg Karl Beerefenger, Plastic Soup Foundation
- * Interview *Radio 538*
- * Afspraak met Dentaïd over sponsoring RPJ
- * Opnames Home Academy-college

Augustus

- * Artikel personeelsblad Defensie over stoppen met roken bij Defensie
- * Uitnodiging Nieuwspoor
- * Quote in *De Telegraaf* over snus-reclame tijdens Formule 1
- * Brief RPJ aan partijen i.v.m. verkiezingen
- * Brief RPJ aan politieke partijen over COPD

September

- * Interview FunX over vaperen
- * Nieuwspoor bijeenkomst VNO over preventie
- * Presentatie ‘Lobbyen kun je leren’ door Mara van Waveren
- * Interview *Marie Claire*
- * Presentatie voor (long)verpleegkundigen over e-sigaret/vape
- * Aanwezig bij presentatie Stichting Minister van Kinderen, Nieuwspoor
- * Kennismaken met Maaike Kramer-Seger en Martijn Martena (VWS)
- * Keynote speech Groene Zorg Alliantie

- * Interview door ZonMw over activisme
- * Interview *EenVandaag*
- * Overleg over lezing Young Professionals Nederlandse Transplantatie Vereniging (1 december)
- * Volle Maan: voorbespreking HIV-congres
- * Opname documentaire over Els Borst
- * Stoptober aftrap in Olympisch Stadion
- * Interview *NPO Radio 4* en *NH dagblad*

Oktober

- * Interview met het AD
- * Interviews nu.nl, Geld of je leven, *NH dagblad*, *AD*, *Het Parool* n.a.v. #artsenslaanalarm
- * Podcast van diëtist Lobke Faassen over de lobby
- * Lezing over tabakslobby voor geneeskunde studenten AMC
- * Interview *De Telegraaf*
- * Interview VVAA, *NH Dagblad*
- * Bijdrage aan bundel 'Taboes en Belangen' van Optimale Zorg-Dappere Dokters
- * Artikel *NtvG* en *Medisch Contact* over de e-sigaret en medisch contact
- * Met *Het Parool* de stad in langs scholen
- * Interview *Vrouw in de Media*
- * Filmpje voor HVO Querido
- * Filmpje ZonMw
- * Interview *Flair*
- * In *Met het oog op morgen* n.a.v. artikel *Het Parool*
- * Opiniëartikel *de Volkskrant* n.a.v. nicotinee.nl
- * Interview *De Telegraaf* over accijns op vapes
- * Interview *AD* over roken in horeca
- * Voorwoord in 'Effectieve leefstijlgesprekken'
- * Filmpjes voor Stoptober met Debbie Prijs
- * Interview SlamFM
- * Interview journalist i.o. VU
- * Interview Creative Business HvA
- * Interview *FD* over vaperen
- * Interview i.v.m. lezing Praktijkondersteuners huisarts (POH)
- * Overleg Rocco Veenboer Awakenings ADE
- * Voorgesprek Michael van Praag afscheid
- * Wefilm prijs bronzen lamp #artsenslaanalarm

November

- * Voorgesprek Michael van Praag afscheid
- * Overleg *BNN VARA*
- * Lezing POH
- * Opname filmpje over toekomst RIVM
- * Ouderavond Pando Gorinchem Nix18

- * Eindspel tabak: gesprek met twee hoogleraren en tien masterstudenten over wetgeving rond rookvrije generatie
- * Uitnodiging ambassadeurschap School of Moral Ambition Rutger Bregman
- * Lezing Beatrix Theater: HIV en leefstijl
- * Overleg met *De Hofbar*
- * COKE-avond Leiden: door studenten, voor studenten over verslavingen
- * Overleg *EenVandaag* over Vectura: Beyond Nicotine strategy
- * Thematafel tabak VWS
- * Meelopen in de wijk Amsterdam-Noord
- * Opnames *De Hofbar* over NVWA
- * Opname podcast NTR met Job de Vrieze
- * Artikel ZonMw online
- * Lezing over primaire preventie COPD tijdens bijscholing Nederlandse en Vlaamse longartsen (Bronkhorst)
- * Interview studenten Bestuurskunde over lobby
- * Nederlands Kanker Collectief gelanceerd
- * Overleg met *Met het oog op morgen*
- * Rotterdam onderwijs longverpleegkundigen: stoppen met roken
- * Inspire2live jaarcongres: ontmoeting met Louis Kyriakouides, Amerikaans historicus en belangrijke getuige-deskundige vele zaken tabaksindustrie
- * Interview Timo Pieters voor School of Moral Ambition
- * Lezing voor jeugdartsen in Leeuwarden

December

- * Lezing Young Professionals Nederlandse Transplantatie Vereniging
- * Lezing over primaire preventie COPD tijdens GOLD Café voor longartsen
- * Issuemakers voorgesprek De Balie
- * Overleg met *RTL*
- * Medisch Contact (KNMG) podcast, Bertho Nieboer
- * Interview *Radio Eemland*
- * *Dit is de dag* over meeroken
- * *De Hofbar*: uitzending over niet handhaven door NVWA
- * Lezing voor NL Sportraad bij afscheid van Michael van Praag: Wat kan de ‘beweegwereld’ leren van strijd tegen de tabaksindustrie
- * Hele week COPD-posters in abri’s rond Tweede Kamer. Mails aan TK en advertentie in het *FD* en *De Telegraaf*
- * Interview Robbert de Smet over invloed voor boek
- * Opnames Stoppen met roken, Debbie Prijs, Hilversum